

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuißimiè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1634

Sectio Tertia. De Rubricis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40244

6 Aduentus autem non habet primum diem certum, sed eum diem Dominicum qui propinquior est Festo sancti Andreae, & loco citato explicauimus.

De Calendario. CAP. V.

Calendarium à Calendis dictum est. Calendæ verò primus dies mensis est, à καλέω, id est voco; tunc enim Pontifex calato, hoc est, vocato populo, quot dies à Calendis ad Nonas superessent, pronuntiabat, *Plur.* Calendaria quoque dicebatur Tabule, ab obseruatione singulorum mensium, vt Diaria, à singulorum dierum ratione. Et nos in singulis mensibus obseruamus Festa

Christi Domini nostri, & Sanctorum. *Durandus lib. 8. cap. 4.* explicat Calendas, quasi colendas; quia tunc erat semper Iunoni festus dies primus: ergo Calendarium & Colendarium erunt ferè idem, à cultu Festorum dierum. *Matriculam Sanctorum vocat Radulph. Propos. 17.*

2 De Festis in Calendario descriptis, quando & quo ritu fuerint descripta, in Proprio de Tempore & in Proprio Sanctorum singillatim enarrabimus.

3 Ex prædictis autem Computo & Calendario composuimus ordinem Officij diuini perpetuum, & quàm breuissimum, quem in calce huius Operis, dante Deo, dabimus pleniorē & emendatiorem.

SECTIO TERTIA.

De Rubricis.

AGGREDIMVR nunc eam prouinciam, quæ propriè nostra est, explicandi nimirum sacras Leges & Rubricas Breuiarij: de quibus priùs in genere, deinde in specie, ordine seruato eiusdem Breuiarij, erit agendum.

SECTIONIS TERTIÆ CAP. XII.

1 De Rubricis generalibus Horarum
<i>Canonicarum.</i>	7 De Vigilia.
2 De Duplici Officio.	8 De Octaua.
3 De Semiduplici.	9 De Concurrentia Officij.
4 De Simplici.	10 De Occurrentia Officij, seu de
<i>Translatione Festorum.</i>
5 De Dominica.	11 De Commemorationibus.
6 De Feriis.	12 De Patrono loci, & Titulo Ecclesie.

De Rubricis generalibus Horarum Canoniarum.

CAP. I.

1 **D**E voce *Rubrica* alibi diximus, in *Commentar. in Rubric. Missalis*, Tomo superiore pag. 1.

2 Vsurpata fuit eadem vox prius in Breuiario quàm in Missali, & reperitur in *editione Veneta Breuiarij ante annum 1550.* sed Pius V. inscripsit omnes leges Breuiarij titulo Rubricarum generalium, quod antè non fuerat factum.

3 Paucissimi tamen erant earum Tituli, nempe vndecim tantùm, in prima editione iussu Pij V. hausti è Directorio diuini Officij, composito à Ludouico Ciconiolano, Regularis Obseruantiae, sub Paulo III. qui & Directorium approbavit.

4 Rubricarum additio, detractio, mutatio prohibentur in Bulla Pij V. in his enim est formula data precandi in Breuiario. Quare, si notabiliter Officio diuino iniuriam facis in obseruantia Rubricarum substantialium Officij, grauiter peccas; non ita in accidentarijs accidit Rubricis, puta si sedens recites, quæ flexis genibus iubentur dici, in oratione priuata, secùs esse posset in publica, si absque causa fiat, aut cum aliorum offensione, *Suar. Tom. 2. de Relig. lib. 4. cap. 27. nu. 2. & alij apud Bonacm. disp. 1. quæst. 3. pun. 6. num. 1. & 2.*

5 Diuido nunc Rubricas in tres partes, quas prosequar in proximis & distinctis Sectionibus. Aliæ spectant ad totum integrum Officiũ; quod est vel Duplex, vel Semiduplex, vel Simplex, vel Dominicale, vel Feriale, vel

de Vigilia, vel de Octaua, vel de Officio S. Mariæ in Sabbato, vel pro Officio Commemorationem habet, vel concurrit cum alio, vel occurrit, ita ut alterius accidat Translatio; de quibus agit in Breuiario primis vndecim Titulis seu Capitibus. Aliæ continent ritus proprios maiorum partium, hoc est Horarum, Officij, de quibus à Titulo 13. vsque ad 18. inclusiuè, Martini scilicet, Laudum, Primæ, Tertie, Sextæ, Nonæ, Vesperarum & Completorij. Aliæ denique versantur circa partium partes, ex quibus ipsæmet Horæ componuntur, nempe Oratio Dominica, Salutatio Angelica, Symbolum Apostolorum, initium Horarum, Inuitatorium, Hymni, Antiphonæ, Psalmi, Cantica, Versus, Absolutiones, Benedictiones, Lectiones, Responsoria, Capitula, Orationes, Hymnus *Te Deum*, Symbolum Athanasij, Preces, Suffragia Sanctorum, Antiphonæ beatæ Mariæ finales, de quibus in Rubricis Breuiarij à Titulo 19. ad Titulum 36.

De Duplici Officio. CAP. II.

1 **V**arietas Officij & Festorum inde est, quia stella, secundum Apostolum, differt à stella in claritate; & quia, ex *Dionysio Areopag.* Ecclesiastica Hierarchia representat aliquantulum in suis actionibus cælestem Hierarchiam, in qua Sancti secundum meritum diuinitatem disponuntur; ideo ad hoc representandum varietas Officiorum diuersorum in Ecclesia reperitur. Hæc *Durand. in Ration. lib. 7. cap. 1.*

2 Hæc vox *Duplex* apud *Durand.* loco cit. habetur, apud antiquiores non habetur; & ex eodem *Durando* significat.

ficat, Antiphonas in Officio duplicari, hoc est, integras recitari ante & post Psalmos.

3 Diuidit *ibidem* Durandus in Duplex in totum, & in Duplex simpliciter; illud maius, hoc minus *ibidem* appellat: quod nos hodie dicimus Duplex primæ & secundæ classis ex vna parte, & Duplex per annum ex altera parte. Sed in Recognitione Clementina Breuiarij, ad maiorem distinctionem, instituta sunt quatuor genera Duplicium Festorum; primum, quod dicitur Primæ classis; alterum, Secundæ classis; tertium, quod appellatur Maius per annum; quartum, Minus per annum.

4 Primæ classis sunt, Natiuitas Domini, Epiphania, Pascha Resurrectionis cum tribus præcedentibus & duobus sequentibus diebus, quod & habet *Durand. lib. 7. cap. 1.* & de triduo quidem præcedente Pascha rationem reddit *Rupertus lib. 5. de Diuinis Officijs cap. 24.* ob exequias solennes Christi demortui. Ascensio Domini, *Durand. lib. 7. cap. 1.* Pentecostes cum duobus sequentibus, *Durand. ibidem.* Festum Corporis Christi, *ex Decreto Urbani IV.* Natiuitas sancti Ioannis Baptista, Festum sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, Assumptio beatæ Virginis, Festum Omnium Sanctorum, de quibus dicemus in Proprio Sanctorum. Dedicatio propriæ Ecclesiæ, *Durand. loco citato.* Patroni Festum, vel Tituli Ecclesiæ, quod innunt *Micrologus cap. 43.* & *Radhulph. Propos. 17.* Sunt igitur Festa in Ecclesiâ vniuersali numero 18. primæ classis Duplicia.

5 Secundæ classis sunt, Circumcisio Domini, Festum sanctæ Trinitatis, Purificatio, Annuntiatio, Natiuitas

beatæ Virginis, Natalitia duodecim Apostolorum, hoc est de numero duodecim, Festa Euangelistarum, Inuentio sanctæ Crucis (quod fuit additum huic classi à Clemente VIII.) Festum sancti Laurentij Dedicatio S. Michaëlis Archangeli, de quibus in Proprio Sanctorum. quibus adde Festa SS. Stephani & Innocentium, quæ infra suo loco probabimus. Hæc igitur Festa numero 22. *XII*

6 Duplicia maiora per annum, quæ, vt dicemus, integras habent Vesperas in concursu cum alijs Duplicibus minoribus, sunt hæc, Transfiguratio Domini, Exaltatio sanctæ Crucis, Festum Niuis, Visitatio, Præsentatio, Conceptio beatæ Mariæ, Apparitio sancti Michaëlis, Cathedra sancti Petri vtræque, Festum eiusdem ad Vincula, Conuersio sancti Pauli, Festum sancti Ioannis ante portam Latinam, sancti Barnabæ Apostoli, dies Octaua Epiphaniæ, dies item Octaua Corporis Christi & Ascensionis eiusdem; item Patroni locorum minoribus principales, nisi sint in Calendario Romano altioris classis. Sunt autem Festa hæc numero 16. in vniuersali Ecclesiâ.

7 Reliqua duplicia sunt minora, quibus in Calendario apponitur hæc vox *Duplex*, & præterea dies Octauæ Festorum Octauam habentium, quorum supra non meminimus; sunt autem illa numero 31. hæc verò sunt numero 9. in Breuiario: ergo Duplicia numero 98. in Breuiario celebrantur.

8 Neque distinguas adhuc, vt Festa Beatificatorum tantum minora sint Festis minoribus Canonizatorum, ita vt habeant hæc integras vtrasque Vesperas (quod est priuilegium Festorum maiorum per annum, *de Concurr.*

C 3

Off.

Off.

Off. num. 2.) quia in eo tantum differunt, quod Canonizati ubique coli possunt, non autem Beatificati.

9 De privilegijs Festorum Duplicium respectu aliorum, & inter se, dicemus, cum de Concurrentia & Occurrentia Officij, de Matutino, Precibus, & Suffragijs.

10 De Sancto, cuius insignis habetur Reliquia, si concedatur Officium, sit Duplex minus per annum, sacra Rituum Congregatio 23. *Novemb.* 1602. vt supra diximus *Sect. 1. cap. 5. tit. 2. num. 8.*

De Semiduplici. CAP. III.

HÆc vox *Semiduplex* apud *Durandum lib. 7. cap. 1.* habetur. Dicebatur antea nouem Lectionum, apud *Radulph. Propos. 17.* Alij vocauerunt *solemne*, vt in *Breuiar. Venetys edito an. 1550.* Alij, non *Duplex*, vt legi in antiquioribus *Breuiarijs*. Idem sonant, eod quod in Officio nouem Lectiones leguntur, vt à *Simplici* distinguatur; non duplicantur *Antiphonæ*, vt differat à *Duplici*.

2 *Semiduplici* ritu gaudent *Dominicæ* per annum, & ea *Sanctorum Festa* quibus in *Calendario* apposita est vox *Semiduplex*, numero hodie ultra 40. item dies *infra Octauas*, quæ iure merito *minores* sunt die *Festo*, & die *Octaua*; sunt autem & hi numero ultra *quadraginta*; quare *Semiduplicia* cum *Dominicis* excedunt numerum 130.

3 De *Sancto*, cuius *Reliquia* non insignis habetur, si concedatur *Officium*, debet esse *Semiduplex*, ad differentiam insignis *Reliquiæ*.

4 De *Sanctis* locorum consuevit

sancta *Sedes Apostolica* in ijs locis, vbi neque nati neque mortui sunt, neque *Reliquiæ* insignes extant, concedere *Officium Semiduplex*, ne *Dominicæ* *Officium* quod est *Dominici*, impediatur ab *Officio Semiduplici* quod notat expressè *Clemens VIII.* 19. *Iunij* 1601. quando concedit *vniversæ Cōgregationi Eremitarum sancti Augustini* *Officium Semiduplex* de *B. Ioanne à S. Facundo Hispano*, cuius *Bullæ* tenorem refert *Cassellanus in Compendio Bullarum* in *tertia editione Venetys* 1605. *Inuentiones*, *Translationes* hac eadem lege *colenda forent*, ad differentiam *Festorum principalium*, quod obseruat *Ecclesia* in *Inuentione S. Stephani Protomartyris*, in qua hæc scribimus.

5 De *Sancto*, cuius habetur *Ecclesiæ Abbatialis*, *Parochialis*, vel *Regularium*, vel *Monialium*, hoc solo titulo, fiebat ante annos tres *Semiduplex* in multis locis; at nescio quomodo: nam *Officium feriale* ferè totum omittebatur cum *Officio beatæ Virginis* in *Choro*, & *Defunctorum*, & quod magis dolebam, *Feriarum Quadragesimalium*, à quibus antiqui remouebant *Festa Sanctorum*, & à quibus in *recognitione Breuiarij* *Octauæ* sunt *exclusæ*; contra quos acerrimè inuehit *Radulphus Propos. 17.* ea possimum ratione, quod tollitur *continuatio* & *recitatio* totius *Psalterij*; & *feriale Officium*, inquit, *Dominici* *Officium* est, quod à quocumque seruo non debet obrui. Videant *Episcopi*, ne pluralitate *Festorum* fiat *iniuria* *Officio feriali* *Dominici Dei nostri*. Sed ecce, *Deo dante*, *sublatu* est *abusus* à *sacra Rituum Congregatione* *Decreto edito die quo supra Sect. 1. cap. 5. tit. 2. num. 9.* in hæc verba: *Vetus & prohibita*

prohibuit celebrari per totam ciuitatem, vel diocesim, etiam de cuiusque Ordinary licentia, Missam, vel Festum cum Officio de Sancto, eo quod in loco adsit Ecclesia Parochialis, vel Regularis, aut aliqua Reliquia; sed tantum in ipsius Sancti Ecclesia Titulari, seu ubi asseruatur insignis Reliquia, & non alibi. Quæ uero sit insignis Reliquia, eadem sacra Congregatio declarauit statim, & nos descripsimus in primo Tomo par. 1. titulo 11. circa finem. addidit pœnam eadem sacra Congregatio ibidem, nimirum, quod aliter non fit satis muneri recitandi diuini Officij; & consequenter infligitur pœna non faciendi à Clero fructus suos beneficiorum, præter lethale peccatum quod committitur. Eadem sacra Congregatio declarauit, comprehendi in dicto Decreto Ecclesias Abbatiales, die 28. Septembris 1628.

6 De priuilegijs Festi, seu Officij Semiduplicis, agemus infra in pluribus locis.

De Simplicis. CAP. IV.

1 **D** Vrandus loco citato vsurpat hanc uocem Simplex. Antea uocabant Officiu trium lectionum, Microl. cap. 44. & Radulphus Propos. 17.

2 Festa uero Simplicia, quibus in Calendario nihil apponitur, superant hodie centenarium numerum, de quibus agemus singillatim in Proprio Sanctorum.

3 Qui numerus centenarius quam recte congruat, accipe ex sancto Bernardo, & Radulpho. Numerositas Festiuitatum, inquit Bernardus ad Canon. Lugdun. cines decet, non exules. Radulphus autem Propos. cit. addit, sumendam esse nimirum proportionem

à Christo, qui duodecim elegit Apostolos, quos posuit in superiori gradu; in inferiori uero posuit septuaginta duos Discipulos, hoc est, sexies duodecim. Vnus est Christus, cui datur Officium Dominicæ; Apostoli duodecim sunt: ergo & Festa Sanctorum solemnia in minori numero esse debent quam numerus Dominicarum. Simplicia plura esse debent (cum quibus stat recitatio Psalterij) sicuti à Christo multiplicatur Discipuli. Duplicia Sanctorum (non loquor de Duplicibus Christi Festis) in Calendario Romano sunt numero sexaginta quatuor; Sanctorum Semiduplicia ad quadraginta: conuenit ergo, ut Simplicia excedant, uti fit, numerum centesimum.

4 Incipit à Vesperis quidem, sed ferialibus, & terminatur Officium Simplex ad Nonam, Microl. cap. 44. & Radulph. Propos. 18.

De Dominica. CAP. V.

1 **D** E Officio Dominicæ Microl. cap. 62. hæc habet memoranda. In omni Dominica Ecclesiastico conuentui cum Officio Dominicæ satisfacimus, nisi aliqua multum celebris (nota) festiuitas occurrat. Addo ego, ratione Dominicæ quadam Officia festiuiora fieri, ut uidere est in Festo Innocentium, & in Vigilia Natiuitatis Domini, quibus datur alleluia, Te Deum, respectiue cum consequentibus.

2 De Dominicis Aduentus, & à Septuagesima vsque ad Octauam Paschæ, quæ sunt maioris reuerentiæ & cultus, testatur Radulph. Propos. 15. eas numquam omitti; quod & hodie obseruamus.

3 Dominica infra Octauas Natiuitatis,

&

tatis, ex *Microl. cap. 37.* Epiphania, ex eodem *cap. 41.* Ascensionis Domini, ex eodem *cap. 37.* & Corporis Christi, ex *Vrbano IV.* sunt priuilegiata, ita ut Officium non sit Dominicale, sed de Octaua, & de Domino tamen. Ratio est, ex *Microl.* ut Officium instanti celebritati concordet, hoc est, summæ celebritati Domini: nam in Dominicis alijs infra Octauas Sanctorum non est æquum, ut Officium Dominicale, quod Domini est, cedat Officio Sancti, cuius dies infra Octauam celebratur. Addi potest alia ratio pro Dominicis infra Octauas Natiuitatis, & Epiphania; quia scilicet ut plurimum illa Natiuitatis celebratur extra diem Dominicum, & hæc Epiphania celebratur aliquando in Sabbato. Extra verò diem ipsum Dominicum, non dicuntur congruè Psalmi de Dominica eidem diei præcisè assignati.

4 Quæritur: Cur à Natiuitate Domini usque ad Epiphaniam inclusiuè dantur Dominicae, in quibus nulla prorsus contingit fieri de iisdem commemoratio, unde & in Calendarijs dicuntur Vacantes? Ratio dubitandi est, quia sicut occurrente Festo sancti Siluestri in Dominica, fit de Festo cum commemoratione Dominica; ita in Festo (puta sancti Ioannis) occurrente in Dominica poterat idem fieri. Verùm incongruum erat, si occurreret Festum Natiuitatis, vel Circumcisionis, vel Epiphaniae in Dominica, quòd vnà simul cum Festo Domini fieret commemoratio eodem die de Festo eiusdem Domini, quod est Dominica: in gratiam autem Natiuitatis Domini & Circumcisionis fuit ordinatum, quòd nec in tribus Festis & Octauis diebus S. Stephani, S. Ioannis,

& SS. Innocentium haberetur ratio Dominicae occurrentis; de qua tamen infra Octauam, tanquam de Dominica impedita, fit Officium post Festum S. Thomæ, vel in Festo S. Thomæ, hoc eodem translato in Feriam sequentem. & ita congruit Euangelium, quod legitur ratione Dominicae, legi post natum Christum, non eodem veluti nascente per quamdam repræsentationem. Eadem ratio militat in Vigilia Epiphaniae, & in Epiphania; in quibus si occurrit Dominica, ea vacat, neque habet Euangelium quod tempore commemorationem; neque consequenter commemoracionem; imò neque ex rexiu Euangelico decerpi potuit, quod legitur conuenienter in Dominicis occurrentibus intra hæc Festa, ut ritè consideranti patet (Euangelium autem est caput totius Officij, ait *Rupert. lib. 1. cap. 37.*) & ea quæ leguntur in Dominica infra Octauam Natiuitatis, & in Vigilia Epiphaniae, anticipatè leguntur, cum ea contigerint post Purificationem beatæ Virginis, ut patet in textu Euangelico S. Lucae, & sancti Matthæi.

5 Dominicis post Epiphaniam additum est à Pio V. Officium Dominicae sextæ. Antiquitus autem, si Dominica sexta occurreret, in ea repetebatur Officium Dominicae præcedens, teste *Duran. lib. 6. cap. 23.* quæ nunc supersunt, vel in Sabbato præcedens, vel inter Dominicas post Pentecostea celebrantur, ita ut non omitatur Dominica vlla (vide cultum diei Dominicae) quin de ea saltem commemoratio fiat, si minus Officium fieri queat. Explicat *Radulph. Propos. 15.* in hanc rem illud Psalm. 117. quod in Officio Primæ diei Dominicae legitur: *Constituisti diem solemmem in frequentationem,*

nibus (vt legit Pfalter Romanum, & Ambrosianum) id est, vt frequenter Dominicis diebus seruetur Officium Dominicale, nisi magna festiuitas occurrat: *vsque ad cornu Altaris*, hoc est, etiam Officium Missæ Dominicale obseruando. Hæc ille.

6 Dominicarum post Pentecosten Officia sunt vigintiquatuor: quod si Berno de quibusdam ad Missam spect. cap. 6. numeret tantummodò viginti tres Dominicas, idè est, quia quintam superaddit Aduentui, quod in idem recidit; vt nimirum præter Aduentum, & à Septuagesima ad Festum Trinitatis, Dominicæ per annum non excedant numerum trigesium, vt ritè numeranti pater.

7 Quæ igitur non possunt celebrari ante Septuagesimam, transferuntur post 23. Dominicam Pentecostes, vt nulla vacet. Post Pentecosten verò ad summum erunt Dominicæ viginti octo. de quo numero Berno loco citato ait: Septenario quater ducto in hanc perfectionis summam excreuit; & nulli dubium est, quin septem ad Spiritum sanctum, quatuor verò pertineant ad Euangelium: quia per septiformem gratiam Spiritus sancti (in Pentecoste effusam) prædicatum est Euangelium per quatuor mundi plagas. Hæc ille.

8 Vltimo loco semper ponitur quæ vocatur vigesima quarta, *Microlog. c. 26.* vt vltimum, inquit, Officium in proxima tantum hebdomada ante Aduentum Domini canteretur. est enim præparatio Domini Aduentus. Atque, vt notauit *Azorius lib. 10. cap. 15.* finiuntur Ecclesiastica Officia in commemoratione extremi futuri iudicij, sicut etiam similiter inchoantur, vt patet legenti *Euangelia Dominicæ 24. &*

Dominicæ primæ Aduentus. Addo, idè Dominicam 24. de iudicio futuro semper esse vltimam anni Ecclesiastici, qui incipit in Aduentu; quia Ecclesia in toto anni curriculo repræsentare studet Christi actiones à primo Aduentu in carne, vsque ad secundum in fine mundi aduentum.

9 Si quæ supersit Dominica, ita vt propriè in die Dominico locum non habeat (quod accidere potest in Officio secundæ Dominicæ, de qua tamen habetur propria Rubrica *Secl. 6. cap. 8.* vel sequentium post Epiphaniam, & in Officio Dominicæ 23. post Pentecosten) tunc fit de Dominica exclusa in Sabbato præcedenti non impedito Festo nouem Lectionum, alioquin in alia immediatè præcedenti Feria, seu Festo Simplicis, in qua, seu quo Officium fiat de Feria, & legantur tres Lectiones de Homilia Dominicæ, & in Laudibus dicatur Antiphona ad *Benedictus*, & Oratio de Dominica carente proprio loco cum commemoratione Festi Simplicis. Et nota, præcedentem Feriam non esse ad libitum, sed Sabbato solùm impedito nouem Lectionum; & illud verbum *fiat*, quod habetur in Rubr. de *Domin. num. 4.* est coniungendum cum verbo *legantur*, ita vt ambo sint imperantia. Quòd si tota hebdomada sit impedita Officijs nouem Lectionum, etiam translatis (quod in postrema Breuiarij recognitione additum est) tunc in Sabbato legatur nona Lectio de Homilia illius Dominicæ, & de eadem fiat commemoratio in Laudibus tantum, cum Antiphona, & Oratione propria. Hæc in Rubricis de *Dominicis* *tit. 4. num. 4. & 5.* Ratio est, ne Officium vllius Dominicæ omittatur; tum ne admirationi populo sit,

D quod

quod ante Clementem VIII. fiebat, dum, translato Semiduplici Festo, fiebat Officium de Dominica extra suum diem, & propriam sedem, quæ ob anni angustiam deerat; quod populum facile later; qui tamè erga Festum de Sancto Semiduplex deuotius moueri solet.

10 Ex quo etiam patet, quòd, impedito Sabbato vt supra, aut Feria sexta, aut quinta à Festo Simplici, non erit anticipandum Officium prædictarum Dominicarum Feria quarta aut tertia, in qua nullum fortasse occurrit Festum: nam neque Simplex Officium B. Virginis in Sabbato, neque Festum Simplex in eodem occurrens impedit, quo minùs in Sabbato fiat Officium de Dominica quæ supersit, sed tantùm Officium nouem Læctionum impedit Officium Dominicæ; & curandum est, quoad eius fieri potest, vt propius ad Sabbatum fiat de ea Dominica Officium.

11 Excellunt hæ Dominicæ, quibus cedunt etiam Patroni, neque vquam omittuntur, Primæ classis idcirco cognominatæ; nimirum Prima Aduentus & Quadragesimæ, Dominicæ Passionis, Palmarum, in Albis, in quibus decet populum moueri ad mysteria maiora in iisdem celebrata Redemptionis nostræ tum Officio, tum colore paramentorum. Aliæ minores, idèò dictæ Secundæ classis, cedunt quidem Festis Patroni loci, Tituli Ecclesiæ, & eiusdem Dicationis, quæ ad afficiendum populum maximè valent; alijs autem minimè cedunt Sanctorum Festis, nimirum secunda, tertia, quarta Aduentus & Quadragesimæ, Dominicæ Septuagesimæ, Sexagesimæ, Quinquagesimæ; quarum ritum in Proprio de Tempore inuestigabimus.

12 Dominica prima mensium habet rationem potissimam in Breuiario, quia in eo solent poni initia, factorum Librorum cum suis Responsorijs. Ea igitur prima esse dicitur, que venit in Calendis mensis, vel est proximior (siue ante, siue post) ipsis Calendis; quòd si fieret in mense Nouembri, deficeret tempus necessarium ad legèdos sacros Libros eidem mensi assignatos, adueniente Dominica prima Aduentus ante finem Nouembris, vt notatum est in Breuiarijs M. S. antiquissimis.

13 Dominica verò prima Aduentus est ea, quæ proximior est Festo S. Andree, vel quæ venerit in ipso Festo, *Dur. lib. 6. cap. 2.* seu, vt cum Radulpho loquitur *Propos. 16.* post crastinum sanctæ Catharinæ. neque enim ante crastinum, neque in crastino eiusdem Virginis contingit initium Aduentus. De Officio Dominicali dicemus, cum de Matutino, & alijs.

De Feria. CAP. VI.

1 **F**eria à fando, inquit Rabanus 2. de *Instit. Cler. cap. 46.* quæ vox apud Ecclesiasticos antiquior est Siluestro, ex eodem *ibid.* de ea apud *Tertull. aduers. Psychicos cap. 8. & cap. 14.* vbi ait: Nobis omnis dies, etiam vulgata, consecratione celebratur. Cum enim horrerent fideles nominare dies à dijs gentium, vel Iudaico more à Sabbato, primam, secundam Sabbati, &c. idèò ac si Dominica prima Feria diceretur, appellauere reliquos dies Feriam secundam, tertiam, &c. retento tantùm nomine Sabbati. Vacante itaque die ab alijs Christi vel Sanctorum Festis, fit de Feria, quod Officium Domini est; vt quisque

quisque intelligat, se Deo deditum vni Deo vacare debere. Appellabant antiqui Officium Feriale, trium Responsiorum Officium.

2 Feriarum genus duplex; maius alterum dicitur, eò quòd de Feria maiori semper fit in Officio saltem commemoratio, nempe de Feria qualibet Aduentus, Quadragesimæ, Quatuor Temporum, & secunda Rogationum: quæ distinctio maiorum & minorum in recognitione Breuiarij Clementina inuenta est, occasione Tabellarum de occurrentia & concurrentia in fine Rubricarum editarum, ad faciliorem Tabellarum vsus, Auctore huius Operis ipsas Tabellas reformante iussu Maiorum.

3 Occurrit autem per annum Officium feriale ferè quadragies, nisi occupentur dies à Festis mobilibus, seu Dominicis, vel diebus infra Octauas particularium Ecclesiarum, seu à sancta Maria in Sabbato, seu à Festis locorum proprijs. Vide ergo, an expediat minui adhuc hunc Feriarum numerum.

4 De feriali Officio, & partibus eius, agemus infra, cum de singulis partibus Officij.

De Vigilia. CAP. VII.

1 **Q**uædam Vigiliæ cum ieiunio celebrantur, & pleræque; paucissima sine ieiunio, videlicet Vigilia Epiphaniæ & Ascensionis Domini, de quarum ieiunio lex nulla est, ob lætitiã Natalis Domini, & eiusdem Resurrectionis. Quam ob causam, seu causas, neque ieiunatur pridie S. Ioannis Apostoli & Euangelistæ, neque sanctorum Philippi & Iacobi, tempore Paschali, ex *Innoc. III. de Obseru. ieiun. tit. 46.*

cap. 2. Vigiliæ cum ieiunio in Breuiario Romano sunt quatuordecim.

2 Vigilia occurrens in Dominica transfertur in Sabbatum præcedens; exceptis Vigilijs Natiuitatis Domini & Epiphaniæ, de quibus fit Officium eo die quo occurrunt, *Radulph. Propos. 19.* Primò quidè ne ieiunemus in Dominica, quod prohibetur *Dist. 76. cap. Vinam. & in Const. Apost. lib. 5. cap. 21.* Deinde, vt cum ieiunio bona sit oratio & Officium ad præparationem Festi. Ieiunium ab Hebræis fieri solitum pridie Sabbati, numquam in Sabbato, testatur Moyses Ægyptius *de Temp. cap. de Sabbato, & cap. de Ieiunio.* Vigiliæ verò Natiuitatis Officium, vti festiuum, separatur eo casu à ieiunio quod fit in Sabbato, sicut etiam Vigiliæ Epiphaniæ Officium festiuum est, non feriale, & ieiunio caret.

3 Vigilia occurrens in Festo primæ classis in Officio nullum habet locum, neque etiam commemoratiõnem, ne solemnitas imminuatur. imò expediret, auctoritate Maiorum, eo casu anticipari ieiunium ante illud Festum primæ classis, eo modo quo testatur *Nauarr. in Man. cap. 21. nu. 11.* Leonem X. statuisse, vt eo anno, quo Vigilia S. Ioannis Baptistæ incidit in Festum Corporis Christi, pridie eiusdem Festi ieiunetur, quarta scilicet Feria. Caietanus etiam docet in *v. Ieiunium. cum Tabiena, & alijs,* posse Episcopum in Festo solemnè Patroni loci, si in eo occurrat Vigilia, trãsserre ieiunium in pridianum diem. Alicubi ob Festum S. Christinæ Patronæ ieiunatur pridie eius Festi, ratione Vigiliæ S. Iacobi Apostoli. Officium autem Vigiliæ in his casibus non est anticipandum, separari namque possunt Officium Vigiliæ & ieiunium eiusdem.

D 2 quo. l

quod patet in Vigilia Natiuitatis Domini, cum occurrit in Dominica.

4 Vigilia occurrens in Ferijs maioribus omittitur in Officio, ita vt nec de ea commemoratio fiat: quia Ferie maiores sunt Ferie Domini, & Vigiliae sunt Ferie seruorum Domini, quae vt minores cedere debent, cum de vtriusque non possit Officium fieri, neque pro commemoratione alterius legi Homilia congruenter post Homiliam alterius in Officio trium Lectionum; quae eo casu sunt, vel de Scriptura ordinaria, vt in Aduentu; vel de Homilia, vt in Quadragesima.

5 Officio Vigiliae, quod totum erat de Feria, addidit Pius V. Homiliam in Euangelium quod in Missa legebatur, *Azor. lib. 10 cap. 16. quest. 5.*

6 De partibus Officij Vigiliae dicemus infra, & terminatur ad Nonam.

De Octaua. CAP. VIII.

CH RISTO Domino constitutae sunt Octauae quinque, Natiuitatis, Epiphaniae, Paschalis, Ascensionis, & Corporis Christi; Spiritui sancto, Pentecostes; beatae Virgini duae, Natiuitatis, & Assumptionis; Natiuitati S. Ioannis Baptistae, Martyrio SS. Apostolorum Petri & Pauli, Festo Omnium Sanctorum, sanctis Stephano, Ioanni Euangelista, Innocentibus, & Laurentio, Dedicacioni propriae Ecclesiae, Patrono principali loci, & Titulari, in eorum principali Festo. De quarum origine vide quae scripsimus in *Prefatione ad Octauarium Romanum*, vbi & causas explicauimus Octauarum. De Patrono loci Hierol. subobscurè tradit *cap. 43.* quare non excedunt numerum septemdecim. Consueuerunt cum Octauis

solemniter celebrari Festa Sanctorum apud quasdam Ecclesias, Congregationes & Religiones, quae in Rubr. *de Octauis num. 1.* non abrogantur, sed post editum à Pio V. Breuiarium nulla potest induci Octaua vltra praedictas, sine Sedis Apostolicae auctoritate. Ex quo qui addidit recentior, fieri Festum cum Octauum Canonizationis tum Beatificationis Sanctorum, aperte fallitur, si loquatur, praclusa licentia sanctae Sedis Apostolicae.

2 Inter has Octauas est differentia, quae reuocari potest ad quatuor gradus. In primo gradu sunt Octauae Paschalis & Pentecostes, in quibus non fit de Festo aliquo, nec etiam de Patrono loci, Titulo ve, seu Dedicacione Ecclesiae. In secundo gradu Octaua Epiphaniae admittit tantum Festum de Patrono, vel Titulari Ecclesiae, & Dedicacionis propriae Ecclesiae, non tamen in die Octaua, in qua celebratur Baptismus Christi, & dicitur à *Durand. lib. 6. cap. 17.* Octaua suppletionis, quia eo die supplemus, quod in Festo Epiphaniae recolimus minus aperte, id est Baptismus Christi, cui cedere debet Patroni Festum, vt serui Domino. In tertio gradu Octaua Corporis Christi admittit tantum Festa Duplicita, non tamen translata, vt decretum est in recognitione postrema Breuiarij; nisi translata sint altioris ordinis, vt de Festo S. Ioannis Baptistae dicemus. Non admittit Semiduplicita, ex Decreto Ioannis XXII. quod habetur in Breuiar. M. S. Biblioth. S. Iudoci de Vrbe. In quarto gradu Octauae reliquae Natiuitatis Domini, Ascensionis, & aliorum Sanctorum admittunt quaecumque Festa, etiam Semiduplicita. Neque mireris, quod in Octaua Nati-

Natiuitatis admittantur Semiduplicia, quia schola Natiuitatis Christi est officina humilitatis, ex *S. Augustino*; Ascensionis item, respectu Ecclesie militantis, est Octaua mixta merito, ob discessum Christi.

3 Rubrica de Octauis num. 3. addit, etiam translata, quod verbum verificatur in Duplicibus, quia verè celebrantur quocumque die infra dictas Octauas; at in Semiduplicibus non videtur verificari: nam Festum sancti Leonis 28. Iunij, si occurrit in Dominica, transfertur post Octauam Apostolorum, vt dicitur in propria Rubrica; ergo idem fiet de alijs Semiduplicibus. Verùm Rubrica satis verificatur in duobus casibus, Primò, quando Semiduplex occurrit in Dominica; Secundò, quando in Festo Ascensionis Domini: in quibus casibus transfertur Semiduplex in diem proximè sequentem, si non est impedita; & sic infra Octauam fit de Semiduplici translato. In Ecclesijs particularibus contingit sæpius Semiduplex occurrere in Festo maiori, quod habet Octauam, & de eo fit in secunda die infra Octauam. Rubrica verò hæc non loquitur de Semiduplicibus occurrentibus ante Octauam, quæ sine dubio transferri debent post Octauam; sed de occurrentibus in Festo, seu in Dominica infra Octauam, & de translatione in diem proximè sequentem, non impeditum alio Festo.

Hæc dixi iuxta sensum Rubricæ antiquæ: sed hodie cessat secundus casus de Festo Ascensionis, seu maiore habente Octauam, in recognitione postrema Breviarij. Vide infra cap. 10.

1187. 4.

4 Adhuc accidit alia differentia inter Octauas trium graduum poste-

riorum, quòd occurrente Festo in iisdem admissò, vt supra, semper tamen de Octaua Epiphaniæ, Corporis Christi & Natiuitatis eiusdè fit commemoratio, ob earundem dignitatem. Infra alias Octauas, Ascensionis, & aliorum Festorum, occurrentibus Festis maioribus, accidit, vt neque de ijs Octauis fiat commemoratio, vt dicitur, eùm de Commemorationibus; fortasse, quia tria illa Festa nostra sunt; Festum verò Ascensionis Angelorū potius quàm nostrum. Aliorum denique Sanctorum, quia sunt Festa non æqualia tribus primis, idèò quandoque nulla fit commemoratio.

5 Omnes dies Octauæ pro vna festiuitate computantur, ait *Radulph. Propos. 25.* qui etiam *Propos. 19.* appellat Octauam prorogationem Festi. ex quo sequitur, quòd eò nobilior est Octaua, quòd minùs interrupta est à Festis aliorum.

6 At vndenam maior Octauæ dignitas attendi debet, præsertim si duæ occurrant simul celebrandæ? Certè penes classem Festorum; nam prima classis dignior est secunda: in eadem verò classe attende personas hoc ordine, Christum, B. Virginem, Angelos, S. Ioannem Baptistam, Apostolos, & alios, iuxta ordinem Litaniarum, & Rubricam de *Concurrentia Officij n. 2.* & ceteris paribus dignior est ea Octaua quam celebrat vniuersalis Ecclesia.

7 Dubitari potest de Dedicationis Octaua, an sit maior quàm Octaua Patroni loci, seu Tituli Ecclesie. *S. Thom. lect. 5. in cap. 10. 10.* docet, maius esse Festum Dedicationis Ecclesie quàm alicuius Sancti; quia in illo recoluntur beneficia toti Ecclesie collata, quæ superant beneficia cuius Sancto donata, quæ in eiusdem Festo

celebrantur: ergo erit Octaua Dedicationis Ecclesie dignior quam Octaua Patroni loci. & eadem ratione dignior erit Octaua Assumptionis beate Virginis quam Octaua Dedicationis, quia maiora beneficia contulit Deus vni Deiparæ in eius Assumptione, quam contulerit toti militanti Ecclesie; cum præsertim Theologi doceant, collectiue in Deiparæ Virgine esse omnia gratiæ & gloriæ dona, quæ Angelis & hominibus singillatim distributa fuerunt. Confirmatur hæc doctrina ex Rubr. Breuiarij tit. *de Duplici num. 1.* vbi prius recèletur Dedicatio propriæ Ecclesie quam Patronus loci, seu Titularis Ecclesie; & tit. *de Octauis nu. 1.* vbi prius nominatur Dedicatio Octaua quam principalis Patroni, veluti dignior & nobilior, ceteris paribus. Et in fine Breuiarij additæ sunt Lectiões propriæ pro tota Octaua Dedicationis, non item pro alijs omnibus Patronis locorum, quibus postremo prouisum est cum Octauario Romano à nobis edito, & à sacra Rituum Congregatione approbato.

8 In postrema recognitione Breuiarij actum est de excludendis Octauis ab Aduetu, sicuti à Quadragesima; sed illud saltem congruere visum est, eas excludi à die 17. Decembris vsque ad Epiphaniam; & ante Natiuitatem quidem ea ratione, quam numero sequenti dicemus; post Natiuitatem verò, quia dies omnes & singuli proprium Officium habent nullo modo omittendum. Fieri verò de Octaua, quæ non habetur in Breuiario, per solam commemorationem, visum est modicum quid; quod congruentius omitti potest in gratiam infantie Christi, & octauarum non sine mysterio comitantium Natiuitatem Christi, ex S. Bern.

9 Accidit etiã, inchoatas non compleri Octauas Festorum de Sanctis, & præsertim in tribus casibus. Primus est, quando aduenit dies 17. Decembris, in qua ponuntur Antiphonæ propriæ; quod in postrema Breuiarij recognitione merito decretum est, ne omittantur quorundam Antiphonæ privilegiatæ, quas recitabant antiqui in Festis occurrentibus, additis ideo Laudibus ferialibus. Quare, si occurrat dies Octaua Festi habentis Octauam in die 17. Decembris, in pridianis Vesperis nihil fiat, neque commemoratio de Octaua, cum in sequenti die nihil item sit de ea faciendum: nam argumento à simili mox infra num. 13. probabimus, non conuenire, ut habeat in primis Vesperis aliquid illud Festum, seu Officium illud, quod nihil omnino debet habere in Laudibus & Vesperis secundis. Alter casus est, quando aduenit Feria quarta Cinorum, pridie cuius eodem modo, quo nunc dictum est, abrumpenda est Octaua Festi habentis Octauam. Tertius est, adueniente Vigilia Pentecostes, quæ loco citato eiusdem est privilegij ad Octauas mutilandas cum predictis Ferijs. Certè ante Microt. 6. 4. non celebrabantur Festa in Quadragesima, & hodie paucissima; ergo conuenit, ut abstineamus in Quadragesima à prorogatione Festorum, hoc est Octaua. Natalis Domini, sicuti Pascha, debet habere quasi Octauam ante & post, licet non æqualem: & conuenit etiam in Vigilia Pentecostes cessare Octauam, quæ omne Festum, etiam Patroni, excludit.

10 Dierum infra Octauam Officium est Semiduplex, exceptis primis duobus post Pascha & Pentecosten, quorum Officium Duplex est. Dicitur verò

verò Octaua duo sunt priuilegia; alterum est, quòd numquam transferatur; alterum est, quòd Duplici ritu celebratur; quia est repetitio Festi, quod à Radulph. Propos. 19. in maioribus Octauis significatur. *Microlog. cap. 41.* scribit, quòd diei infra Octauam minorem, id est Sanctorum, Officium erat feriale trium Lectionum. & c. 44. quòd neque mentio per medios dies agebatur, quia extremi tantum dies colebantur: nihilominus hodiernum ritum in *Breuiarijs M. S. ante annos 300.* ego reperi, licet Radulphus Propos. 19. eiusdem ætatis dicat eadem quæ Micrologus. Per idem (puto) tempus mutatus fuit ritus in hodiernum, vt esset communis omnibus Octauis.

11 Festum habes Octauam si transferatur post octo dies à die Festi, non celebratur eo anno cum Octaua. Non enim numeratur Octaua à Festo, sed à die quo ille Sanctus obiit, vel obiisse creditur, cui fit Festum, nisi aliud ex priuilegio concedatur, de *Translatione Festi. num. 1.*

12 Dies Octaua, quia non transferatur, excludit, & transferri facit Festum Duplex in ea occurrens per annum, siue sit maius siue minus, vt dicitur de *Translatione Festorum num. 2.* & in Tabella de Occurrentia, in qua Duplex per annum comprehendit maius & minus: qua de re dubitarunt aliqui, eò quia, inquit, in concursu Duplicis maioris cum die Octaua, illud habet integras Vesperas; sed est ratio dispar in occurfu, quæ communis est Duplici maiori & minori per annum, ne scilicet omittatur Officium diei Octauæ in proprio die. cedit autem solemnibus Festis primæ & secundæ classis, ita vt de die Octaua non nisi fiat commemoratio; vt quan-

do in die Octaua Corporis Christi occurrit Festum S. Ioannis Baptistæ, de quo fit Officium cum commemoratione Octauæ, ex Decreto Ioannis XXII. suprâ citato, in quo meminit non modò Festi sancti Ioannis, sed etiam alterius Festi ex maioribus.

Excipe Octauam diem Natiuitatis, quæ est secundæ classis, & Epiphaniæ, quæ est priuilegiata, vt diximus, ob Baptismum Christi. hæc namque excludunt alia Festa. Cedit item dies Octaua Dominicis quæ excludunt Festa Duplicia per annum, puta Septuagesimæ, Sexagesimæ, & similibus, vt dicitur de *Translatione Festorum numero 1.* in quibus fit tantum commemoratio de die Octaua.

13 Sed quid agendum erit in primis Vesperis communibus diei Octauæ, & Dominicæ priuilegiatæ? Recitabis Vesperas cum Psalmis Sabbati, à Capitulo de Dominica priuilegiata, & in fine addes commemorationem diei Octauæ, vt in primis Vesperis Festi ita decreuit, me petente, sacra Rituum Congregatio die 9. *Novembris 1622.* & ratio desumitur à simili, ex Rubr. de *Concurrentia num. 10.* vbi, cum ageretur de Simplici Festo occurrente in Feria quarta Cinerum, in qua de Festo fit tantum commemoratio, eadem tantum commemoratio Festi decernitur in primis eiusdem Vesperis: *Quia, inquit, cum in sequenti die Festum non habeat Officium, nec etiam conuenit habere primas Vesperas in precedenti die.* Voluissent alij, primas Vesperas diei Octauæ integras ritu Duplici recitari: sed absurdum visum est inchoare cum omni solemnitate diem Octauam, quæ sequenti die Officium non habet. Alij, dimidiatas Vesperas vsque ad Capitulum ritu Semiduplici

plici de Octaua, Capitulum deinde de Dominiica: at hoc modo non erant primæ Vesperæ de die Octaua, vt patet, cum ritu Semiduplici; neque erant secundæ Vesperæ de die infra Octauam, quæ terminatur in Nona Sabbati. Et in Psalmo quinto erat difficultas, an dicendus ille, qui in primis aut in secundis Vesperis Festi: & pro commemoratione diei Octauæ Antiphona ad *Magnificat*, vt in primis Vesperis Festi, incongruè dicebatur, ratione diei infra Octauam. Maluissent alij, abrumpi Octauam in Sabbato ad Vesperas, & nihil de ea fieri amplius, vt supra diximus *num. 8.* sed visa est ratio longè dispar in Dominicis priuilegiatis extra Quadragesimam, Natalitium tempus, & Pentecostes. Quare sola commemoratione contenti de die Octaua, tam in primis eiusdem Vesperis quàm in Laudibus, & secundis Vesperis, omisitq; precibus ad Primam & Completorium, & Suffragijs communibus, decreuerunt Eminentissimi Patres & sapientissimi, vt prædiximus, nempe in gratiam diei Octauæ, & Dominicæ occurrentis priuilegiatæ: quibus & obsequendum erit.

14 In secundis etiam Vesperis diei Octauæ occurrentis in Dominica priuilegiata, eadem Dominica conseruat sedem sibi acquisitam, ita vt de die Octaua fiat tantum commemoratio, vt in secundis Vesperis Festi. Quod si Dominica ipsa concurrat cum sequenti Festo duplici, adhuc commemoratio diei Octauæ post Dominicæ commemorationem fiet; non autem, si concurrat cum Semiduplici: quia tunc Vesperæ erunt de Dominica cum commemoratione diei Octauæ, vt in secundis Vesperis Festi; & deinde Semiduplici, vt in primis eiusdem Vesperis

quia in pari gradu commemorationis nobilior est diei Octauæ quàm Festi Semiduplici commemoratio.

15 Ceterum ordinariè dies Octaua si concurrat cum alia die Octaua, à Capitulo fit de sequenti cum commemoratione præcedentis, excepta Octaua Corporis Christi concurrente cum Octaua sancti Ioannis Baptista, de qua fit tantum commemoratio; & quando in Breuiario aliter notatur, vt in Octauis SS. Stephani & Ioannis Euangelistæ, &c. in Rubric. de Concurrentia Officij *num. 7.*

16 Dies eadem Octaua si concurrat cum sequenti Duplici minori etiam translato, à Capitulo fit de sequenti cum commemoratione Octauæ; cum maiori, fit totum de sequenti, commemoratio de præcedenti, vt in die Octaua S. Ioannis Baptista. Excipe dies Octauæ Epiphaniæ, Paschæ, Ascensionis, & Corporis Christi, in quibus, ob earum dignitatem, secundæ Vesperæ, etiam in concursu cum Duplici maiori per annum, & multò magis primæ Vesperæ Octauarum Ascensionis & Corporis Christi, vt in postrema Breuiarij recognitione decretum est, debent esse integræ. Et quidem de secundis Vesperis Octauæ Corporis Christi est lex conuenientissima, noui tamen post Ioannem XXII. qui in Decreto supra citato iusserat fieri à Capitulo de sequenti: eadem autem est ratio in Octaua Ascensionis.

17 Si concurrat cum Festo primæ classis, in huius primis Vesperis nulla fit de die Octaua commemoratio, vt declaratum est in postrema recognitione de Commemorat. tit. 9. *num. 4.* Si verò concurrat cum Festo secundæ classis, etiam translato, vt est Annuntiatio beatæ Virginis, vel sancti Martini Festum

Festum post Dominicam in Albis; totum Officium erit de sequenti cum commemoratione præcedentis diei Octauæ, vt apertè dicitur de *Concurrentia num. 7.* & est Rubrica generalis modò in postrema recognitione Breuiarij, additis verbis ijs, in *secundo ordine*; vt vtrique ordini Festorum sit prouisum.

18 Accidit alius cõkursus Festi Duplicis vel Semiduplicis cum die infra Octauam: & Duplex quidem totum habet Vesperarũ Officium cum commemoratione diei infra Octauam; Semiduplex autem regulariter vsque ad Capitulum, quod erit de die infra Octauam, in *Rubrica de Concurr. num. 34.* sed fallit illud primum de Duplici in duobus casibus, hoc est, quãdo Duplex est primæ classis, quia tunc nulla fit de sequenti die infra Octauam commemoratio; & quando Duplex est secundæ classis, sed in die sequenti non fit Officium de die infra Octauam: tunc enim in secundis Vesperis Festi Duplicis nulla fit commemoratio diei sequentis infra Octauam. Alterum item de Semiduplici fallit in secundis Vesperis SS. Ioannis & Pauli, quæ sunt integræ cum commemoratione tantum diei infra Octauam S. Ioannis. ita in *Rubric. de Concurr. num. 3. & 4.* causam dabimus in Proprio de Tempore.

19 Dies etiam infra Octauam cedit Dominicæ præcedenti, in cuius secundis Vesperis non nisi fit commemoratio de die sequenti infra Octauam, *loco citato num. 5.*

20 Eadem dies infra Octauam cedit Festo Duplici, in cuius secundis Vesperis sola gaudet commemoratio; quæ etiam deperditur, si Duplex sequens sit primæ vel secundæ classis, *ibidem num. 4.*

21 Non cedit sequenti Dominicæ, vel Semiduplici, nisi vsque ad Capitulum, quod erit de Dominica, vel de Semiduplici; multoque minùs cedit Simplici, de quo fit tantum commemoratio in secundis Vesperis diei infra Octauam, *ibidem num. 6.*

22 *Quæres*: An detur casus, quo dies Octaua, quæ est Duplex, cedat in concursu Festo Semiduplici. Respondendo, Posito Decreto sacrae Congregationis, de quo supra *num. 13.* sequitur apertè, quòd si occurrat Festum Semiduplex in Sabbato ante Dominicam priuilegiatã, quæ est simul dies Octaua Festi habentis Octauam; eo casu in Vesperis Sabbati, Antiphonæ & Psalmi erunt de Festo Semiduplici, Capitulum de Dominica priuilegiata, commemoratio primum de Semiduplici, quod habet dimidium Vesperarum, & deinde diei Octauæ, quæ in toto die sequenti Dominico nihil habet nisi meram commemorationem.

23 Volunt aliqui diem Octauam principalis Patroni loci posse dici Festum Duplex maius per annum, eo fine, vt habeat integras Vesperas; sed defendi non potest, tum quia de *Concurr. Officij num. 7.* expressè iubetur, Vesperas diuidi in cõkursu diei Octauæ cum Duplici Festo; tum quia dies Octaua Omnium Sanctorum non habet secundas Vesperas integras; tum quia est priuilegiũ Octauarum Christi Domini; tum quia Rubricæ sensus in *loco citato num. 7.* est de die Octaua Patroni, seu Tituli Ecclesiæ, quibus extra Breuiarium conceditur Octaua. Neque dicas, in Octaua sancti Ioannis Euangelistæ secundæ Vesperæ sunt integræ de eodem; quia singularis est casus in concursu cum Octaua Innocentium longè inferioris ordinis.

E Optaf-

Oprassem & ego cum alijs, diem Octauam Festi B. Virginis habentis Octauam, esse Duplex maius, sicuti sunt eiusdem minora Festa per annum: at eadem ferè ratio militaret in Angelis & Apostolis, vt patet. Rubrica verò non distinguit inter diem Octauam, & diem Octauam, nisi in Festis Domini: vnde neque nos distinguere debemus. vrgetque rursus exemplum diei Octauæ Omnium Sanctorum, quod est præcipuè B. Virginis, ex Martyrologio, & non habet integras Vesperas. Octaua quoque S. Iohannis Euangelistæ minus vrget, quæ in Rubricis excepta fuit, *de Concurrentia Officij num. 7.* ijs verbis: *Et quando aliter in proprijs locis notatur: nulla igitur alia dies Octaua Sanctorum est Duplex maius.*

24 Denique dies Octaua Corporis Christi licet sit dignissima, si tamen ea die occurrat Festum Natiuitatis S. Iohannis, vel Apostolorum Petri & Pauli, sola gaudet commemoratione, ob singularia merita sanctorum Principum Ecclesiæ Christianæ toto orbe venerandorum; & eadem ratione fit Officium de Patrono loci, si occurrat in dicta die Octauæ Corporis Christi, cum eiusdem commemoratione tantum, quia est primæ classis in loco vbi est Patronus: idem dico de Titulo Ecclesiæ; & multò magis affirmarem de Dedicatione Ecclesiæ, si in eam diem Octauam incideret, ob ratione à fortiori sumptam à sancto Thoma, de qua supra *hoc cap. num. 7.* Festa verò secundæ classis cedere debent prædictæ diei Octauæ; sicut à tota Octaua arcentur Semiduplicia Festa. & de facto cedit commemoratio sancti Pauli extra propriam Ecclesiam, vt in propria Rubrica dicitur; quamquam non est pro-

priè secundæ classis, vt ibi dicemus. 25 De Lectionibus infra Octauas infra agemus; de Precibus, Suffragijs, in proprijs Titulis & Capiubus, *Sectione quinta.*

De Concurrentia Officij.

C A P. IX.

1 **D**Antur in Officio diuino Concurrentia & Occurrentia, quæ habent pro diuersa ratione proprias leges. Nam Concurrentia est duorum pridie & postdie celebrandorum, & attenditur ordinariè in secundis Vesperis vnus, & in primis alterius Festi; Occurrentia verò est duorum in eodem die.

2 Sequar autè ordinem Titulorum præcedentium Capitulum; & primò de de Duplici: nam Festum Duplex concurrere potest cum alio Duplici, vel die Octaua Festi habentis Octauam. si ergo sunt æqualia, regulariter à Capitulo fit de sequenti cum commemoratione præcedentis. Dixi *si sint æqualia*; quia si Duplex maius sit, totum fit de Duplici cum commemoratione diei Octauæ, vt in secundis Vesperis Exaltationis S. Crucis. Dixi *regulariter*, quia in tribus Festis Natiuitatis Domini fallit hæc regula, vt eo loco patet. est autem diuisio Vesperarum à Capitulo in partes ferè æquales. Si sunt inæqualia, illud Festum, quod maius est, habet integras Vesperas cum commemoratione minoris, quando hæc fieri debeat, vt dicemus *ex Microlog. c. 35.* Quò enim magis vel minus Festum habet de Vesperis, & præferunt de primis Vesperis, quæ *ex Amalario* sunt nobiliores secundis, eò etiam solemne magis & minus est Festum.

3 Inæqualitas attenditur: *ex hoc ordine:*

secundis. Dicerem, vel ob concursum populi ad secundas Vesperas, quas amat, Dominicales, non ad primas; vel fortè, quia Psalmi Sabbatini minus habent festiuitatis, plus ferilitatis; & incongrui visi sunt inter Festum Semiduplex, & Festum Dominicæ: quo factum est, vt Psalmi essent Festiui de Semiduplici, & Capitulum de Dominica.

8 Simplex non potest concurrere cum sequenti, quia non habet secundas Vesperas. Si sequatur aliud Simplex, de eo fit à Capitulo post Psalmos de Feria, sine commemoratione præcedentis. Si sequatur Officium nouem Lectionum, Vesperæ integræ erunt de hoc sine vlla similiter commemoratione Simplicis præcedentis. Si nullum Festum sequatur, Officium erit de Feria totum.

9 Feria item non concurrat cum sequenti, quia incipit & desinit, vbi desinit & incipit quodcumque aliud Officium. Si diuersæ sint Feriæ proximæ, vnaquæque suo die, non vltra diem, locum habet, vt fusiùs dicitur in Rubric. de Concurrent. num. 9. De Octauæ concursu actiuo & passiuo cum alijs in hoc capite omisimus dicere, cum plenè Cap. 8. iam dixerimus à num. 15.

*De Occurrentia Officij diuini,
seu de Translatione Festorum.* CAP. X.

1 **D**uplex Festum potest occurrere in Dominicis Aduentus, & à Septuagesima vsque ad Dominicam in Albis inclusiuè, in Vigilia Natiuitatis Domini, in Circumcisione, in tota Octaua Epiphaniæ, in Feria quarta Cinerum, in

tota maiori Hebdomada, infra Octauam Paschæ, Ascensione Domini, in diebus à Vigilia inclusiuè Pentecostes vsque ad Festum Trinitatis inclusiuè, in Festo Corporis Christi, & eius die Octaua, in Assumptione B. Virginis & in Festo Omnium Sanctorum. quæ duo vltima Festa addita sunt in postrema recognitione: & tunc Duplex transferratur in primam diem Festi nouem Lectionum non impeditam, Radulph. meminit Propos. 15. Microlog. etiam cap. 42. tradit, occurrentibus duobus Festis, minus nobile differri.

2 Si verò est Duplex primæ classis, de eo fit in Dominicis secunda, tertia, quarta Aduentus, & Quadragesima, in Dominicis Septuagesimæ, Sexagesimæ, Quinquagesimæ, & infra Octauam Epiphaniæ; quia ratio Festi, & præsertim Patroni loci, seu Titularis Ecclesiæ, vel Dedicacionis eiusdem, præualet penes populum eius loci: neque hæ Dominicæ pares sunt primis Dominicis, in quibus mysteria Religionis nostræ inchoantur.

3 Si contingat, vt duo Festa Duplicia occurrant eodem die infra Octauam, hoc est, in Ecclesia aliqua particulari, quæ fortè celebret Octauam Patroni loci, infra quam potest occurrere Duplex ex Festis mobilibus vna cum Duplici per annum in Calendario Romano; eo casu debet transferri Duplex minus in primam diem similiter non impeditam. & hic est sensus Rubricæ de Translatione Festorum num. 3. quam putant aliqui esse superfluum: sed ideò sancita fuit ad differentiam Semiduplicis, cuius translatio aliquando fit extra Octauam. Et hæc de Duplici.

4 Semiduplex potest occurrere in diebus prædictis num. 1. & 2. & præterea

terea infra Octauam Corporis Christi, & alijs Dominicis per annum, in quibus omnibus casibus transfertur in primam diem non impeditam similiter

Officium, hoc est nouem Lectionum, quale item est dies infra Octauam, quod in postrema Breuiarij recognitione dictum est. Quod si occurrat in Dominica infra Octauam, quæ admittit Semiduplex Festum, tunc in sequentem Feriam secundam transfertur; & si est impedita, ultra Octauam, ne nimium inturbetur Octaua, & numero dierum nimis minuatur. Eadem de causa Semiduplex occurrens infra Octauam Corporis Christi, si proximè sequantur Octauæ S. Ioannis, & SS. Petri & Pauli, transfertur post omnes Octauas, & hoc est quod addit Rubrica in fine num. 5. *Ita ut*, inquit, *Festum Semiduplex infra Octauam non transferatur, nisi in proximè sequentem diem*. id est, si sequens erit impedita, transfertur Semiduplex ultra omne Officium 9. Lectionum. Ratio est, quia, amisso iure vicinitatis ad proprium diem, non est maior ratio cur citius celebretur.

5 Occurrentibus pluribus Festis nouem Lectionum, transferatur illud quod est minus nobile; vel ratione ritus, puta, quia Semiduplex; vel ratione personæ quæ sit inferioris ordinis, si in ritu sint æquales. Hic est sensus Rubricæ num. 6.

6 Translatis pluribus Festis Duplicibus & Semiduplicibus, fiat Officium prius de digniori quoad ritum; quod si æqualis sit ritus, fiat de eo prius, quod erat prius in Calendario celebrandum. ita, licet obscurius, in Rubr. num. 7.

7 Si verò occurrat in Dominica in Albis, vel Trinitatis, aliquod Festum,

quod ex prædictis debet transferri (nulla ratione habita, quòd habeat ius ad eam Dominicam) fiat in Feria secunda non impedita de Festo prius translato, ordine seruato dignitatis & Calendarij, prout verè sonant verba dictæ Rubricæ de Translatione Festorum num. 7. examinata in postrema recognitione Breuiarij, & in hunc sensum communiter accepta: quia verè & illud ipsum est à suo die translatum.

8 Festum Simplex non transfertur, sed vel Officium, vel commemoratio fit de eo; aut verò etiam omittitur, si occurrat in Festo primæ classis. Alicubi potest accedere, vt numquam de eo fiat, neque commemoratio; vt in Ecclesijs sancto Augustino, sancto Iacobo dicatis, & alijs sanctis Patronis locorum, seu Titularibus Ecclesiarum, numquam fit de sanctis Hermete, Christophoro, & similibus.

9 Translato fortasse Festo nouem Lectionum, quo cum facièda est commemoratio Festi Simplicis, non transfertur Festum Simplex, de quo fit semper proprio die, nisi impediatur à Festo solemniore; & eodem modo, translata in præcedes Sabbatum aliqua Vigilia, quæ occurrit cum Festo Simplicis in Dominica, non tamen transfertur Festum Simplex, sed de eo fit in Dominica, & proprio die: quia illud tantum est transferendum, quod proprio die impeditur à maiori Officio.

10 Aduerte præterea, quòd si Translatio alicuius Festi fiat à tempore Paschali ad tempus non Paschale, recitandum erit Officium temporis non Paschalis, quod accidit in Translatione sanctorum Martyrum mensis Maij, & aliquorum mensis Iunij.

11 Attinent ad hoc caput eæ Rubricæ quæ habentur extra Titulos aliarum

rum Rubricarum generalium, nempe inter duas Tabellas de occurrentia & concurrentia Officij: & primò, si occurrant duo Festa eodem die sub vna ratione Festi in Calendario Romani Breuiarij, quorum tamen alterum est Patroni, seu Tituli Ecclesiæ; Festum verbi gratia S. Sebastiani, cui cum sancto Fabiano fit ordinariè Festum, eo casu fit de Patrono seu Titulari tantum, hoc est de S. Sebastiano solo, vti Festo primæ classis, non autem de socio eo die. Aliqui putarunt, hanc Rubricam loqui de occurrentia duorum Festorum, quorum alterum est in Calendario Romano, alterum in Calendario loci proprio, sed falluntur, ex ijs verbis, *Descriptus fit eodem die in Calendario; non ait Calendaris.* & loquitur de Calendario Romano, me teste, in recognitione Clementina: nam de occurrentia duorum Calendariorum agitur in Rubrica de *Translat. Fest. nu. 6.*

12 Qui verò hac de causa in eorum proprio die omittuntur, vel sunt in Calendario Romano sub ritu Duplici, seu Semiduplici; & tunc prima die similiter, id est simili Officio, si Octauam habet, non impedita, fit Officium de omisissis sub ritu Semiduplici, puta in exemplo allato, fiet de sancto Fabiano ritu Semiduplici post Octauam S. Sebastiani; vel sunt sub ritu Simplicis, & tunc in ea Ecclesia nihil fit de socijs omisissis. Exempli gratia, in Ecclesia SS. Marcellino & Petro dicata, sanctus Erasimus nihil habet vmq̃, neque commemorationem, die 2. Junij. Ratio verò, cur in hac diuisione fiat alterum Festum ritu Semiduplici, est; quia nō transfertur Festum, nisi sit saltem Semiduplex; & diuisio ritus Duplicis Festi plurimum Sanctorum visa est fieri satis congruè, si socij gaudeant

ritu saltem Semiduplici, nisi sint, vt mox dicemus, altioris ordinis.

13 Quòd si ij qui diuiduntur sunt altioris ordinis & classis, vt in Ecclesia S. Philippi Apostoli, de quo solo fit idcirco Festum primæ classis; eo casu in prima die non impedita fiet Officium de translato S. Iacobo sub ritu Duplici secundæ classis, quia est de duodecim Apostolis, & die 4. Maij in Laudibus tantum fiet commemoratio cum nona Lectione S. Monicæ.

14 Porro, prædicta separatione facta Patroni seu Titularis à socijs, quibus illi habent in Calendario Romano, curandum erit, vt Oratio, Lectiones & Euangelium cum Homilia congruat Festo, ita vt pro vno, non pro pluribus Officium fiat; & deficientibus proprijs erit ad Commune Sanctorum recurrendum, reseruata Patrono potius quam socijs Oratione propria, & in numero singulari accommodata: pro socijs autè sumatur de Communi, vt sit varietas; nisi forte contingat de socijs Officium fieri extra Octauam Patroni, seu Tituli, quo casu varietas necessitas minus vigeret.

15 Quæsitum est aliquando, quid agendum esset in Ecclesia Regularium, in qua occurrerent duo Festa eodem die, Patroni principalis loci, & Titularis Ecclesiæ illorū Regularium. Et posito, quod supra docuimus, teneri Regulares ad Officium de Patrono, inferitur manifestè, quòd de Patrono loci, tamquam de digniori, recitandum sit Officium, translato Titulari, qui est minus dignus, de *Transl. Fest. nu. 10. num. 6.* tum quia in Rubrica semper præponitur Patronus Titulari, tum quia ille totius loci est Protector, hic vnus templi particularis; tum quia æquius est, vt populus vbique eo

delenda.

die audiat Missam de suo Patrono. Quòd si quotannis hic accidat occur- sus, assignanda erit dies sequens in perpetuum Titulari illius Ecclesiæ, nisi ex priuilegio aliter fieri debeat. A fortiori cedit Patrono loci aliud quodcumque Festum Regularium inferioris classis, puta Conceptionis beate Virginis, si occurrat in Festo Patroni loci; quod eò magis patet, quia Festum Conceptionis cedit Dominica secundæ Aduentus, cui non cedit Patronus loci, de *Transl. Fest. num. 1.*

16 Officia concessa ad libitum in pari gradu cedunt alijs de præcepto, vel ex vi Rubricarum recitandis.

De Commemorationibus.

CAP. XI.

Quatuor præscribuntur in Breviario in tit. de Commemorationibus: & Primò, quibus diebus, & de quibus Festis seu Officijs facienda sit commemoratio. Secundò, quo loco, in qua parte diuini Officij. Tertiò, quo modo, quæ uer- ratione. Quartò, quo ordine, quando multæ sunt simul faciendæ. & de his singillarim dicemus.

1 De Feria maiori, de Simplici, de sancta Maria in Sabbato, de die infra Octauam, de Semiduplici, de Domi- nica, de die Octaua, de Duplici om- nium classium contingit fieri com- memoratiorem in Officio, vt ex sequen- tibus hoc eodem ordine patebit.

2 Nam de Feria maiori fit com- memoratio, quando Festum nouem Lectio- num in ea occurrit, neque vniquam omittitur de ea commemoratio, excep- tis Vigiljs quæ occurrunt in alia Fe- ria maiori, puta Aduentus, aut Qua- dragesimæ; vel occurrunt in Festo

Duplici primæ classis, quia tunc ni- hil fit de Vigilia, excepta Vigilia Epi- phaniæ.

4 De Simplici fit commemoratio, quando occurrit in Feria maiori, Vigi- lia, sancta Maria in Sabbato, die infra Octauam, Semiduplici, Dominica, die Octaua, & in Duplici per annum, tam in primis Vesperis quàm in Laudibus, in Duplici Festo secundæ classis tan- tum in Laudibus: item in eiuſdem Fe- sti Simplicis primis Vesperis, quando cum eo pridie concurrit Semiduplex, Dominica, dies Octaua, Duplex per annum, Duplex secundæ classis; non autem quando Duplex primæ classis concurrit cum Simplici.

5 De sancta Maria in Sabbato fit commemoratio, quando cum ea pri- die concurrit dies Octaua, Semidu- plex, Duplex per annum (modò non fit Festum beate Virginis, ne de eadem fiat Festum & commemoratio) Du- plex secundæ classis, non primæ.

6 De die infra Octauam fit com- memoratio, quando in ea occurrit dies Octaua alterius Octauæ, vel dies in- fra aliam Octauam digniorem, vel Duplex per annum, vel Dominica; non autem, quando Duplex primæ vel se- cundæ classis occurrit. exceptis Octa- uis SS. Stephani, Ioannis & Innocen- tum, de quibus fit commemoratio in Festo secundæ classis, eo modo, quo in Festo S. Ioannis Euangelistæ fit de die infra Octauam S. Stephani, & in Festo Innocentium de diebus infra Octauam S. Stephani & S. Ioannis, ex priuilegio speciali. Item quando concurrit cum sequenti die Octaua alterius Octauæ, Duplici per annum, & Dominica qua- cumque, non cum alijs.

7 De Semiduplici fit com- memoratio, quãdo concurrit cum sequenti die
infra

infra Octauam, die Octaua, cum alio Semiduplici, cum Duplici per annum, & Dominica, non cum alijs.

8 De Dominica, quando in ea occurrit Duplex primæ aut secundæ classis, aut Duplex per annum, aut dies Octaua. Item quando ea concurrit cum sequenti Duplici per annum, aut cum die Octaua, non cum alijs.

9 De die Octaua fit commemoratio, quando in ea occurrit alia dies Octaua dignior, aut Duplex primæ vel secundæ classis, aut Dominica primæ vel secundæ classis. Item, quando concurrit cum sequenti alia die Octaua, Duplici per annum minore, & maiore, & cum Duplici secundæ classis, non cum alijs.

10 De Duplici minore per annum fit commemoratio, quando concurrit aut cum sequenti alio Duplici minore, aut cum die Octaua, aut cum Duplici maiore, aut cum Duplici secundæ classis, non cum alijs.

11 De Duplici maiore per annum fit commemoratio, quando concurrit cum alio Duplici maiore, digniore, per annum, aut cum Duplici secundæ classis.

12 De Duplici secundæ classis fit commemoratio, quando concurrit cum Duplici primæ classis, vel cum Duplici secundæ classis digniore.

13 De Duplici primæ classis fit commemoratio, quando concurrit cum alio digniore Duplici primæ classis. Hæc sunt quæ patiuntur commemorationem sui ipsorum in Officio diuino.

14 Ex dictis patet vice versa, quod Duplex primæ classis admittit in primis Vesperis commemorationem de Duplici primæ classis minus digno, de Duplici secundæ classis, de Dominica primæ vel secundæ classis, & item de

Dominica per annum, si illud Festum occurrit in Dominica, de Feria maiori, non de alijs. In Laudibus admittit commemorationem Dominicæ secundæ classis, & per annum, diei Octauæ, & Feriæ maioris, non tamen Vigiliæ. In secundis Vesperis admittit commemorationem Dominicæ cuiuscumque, Duplicis primæ classis minus digni, Duplicis secundæ classis, & per annum, diei Octauæ, Feriæ maioris, non aliorum.

15 Duplex secundæ classis admittit in Vesperis primis cōmemorationem Dominicæ primæ vel secundæ classis, & Dominicæ per annum, si illud occurrit in Dominica, Duplicis secundæ classis minus digni, Duplicis per annum, diei Octauæ, Feriæ maioris, non aliorum. In Laudibus admittit commemorationem Dominicæ cuiuscumque, diei Octauæ, Festi Simplicis, & Feriæ maioris. At cur non dicitur infra Octauam? hæc enim maior est Simplicis Festo. Sed ratio dispar est, quia de Octaua sapius, de Simplicis semel fit, quo die occurrit. In secundis Vesperis admittit commemorationem Dominicæ cuiuscumque, Duplicis secundæ classis minus digni, Duplicis per annum, Semiduplicis, Simplicis, diei Octauæ, diei infra Octauam, si de ea sequenti die fiat Officium, sanctæ Mariæ in Sabbato (nisi Festum sit beatæ Mariæ) & Feriæ maioris. Si sequatur aliud Festum secundæ classis minoris solemnitatis, de quo idcirco in dictis Vesperis fiat tantum commemoratio, & in eodem Festo sequenti occurrit Festum Simplex, tunc in secundis Vesperis integris præcedentis Festi nihil adhuc fit de Simplicis; quia Festum sequens licet non habeat Vesperas, habet tamen

in suis primis Vesperis excludendi commemorationem Festi Simplicis casus accidit, & ita respondi.

16 Duplex per annum maius in primis Vesperis admittit commemorationem Dominicæ cuiuscumque, tum Duplicis minoris per annum, Semiduplicis, Simplicis, diei infra Octauam, diei Octauæ, cum qua concurrit, & Feriæ maioris. In Laudibus admittit commemorationes Dominicæ, Festi Simplicis, diei infra Octauam, & Feriæ maioris. In secundis Vesperis admittit commemorationem Dominicæ cuiuscumque, Duplicis minoris per annum, Semiduplicis, Simplicis, diei infra Octauam, diei Octauæ, Feriæ maioris, & B. Mariæ in Sabbato.

17 Duplex per annum minus in primis Vesperis admittit commemorationem Dominicæ cuiuscumque, Semiduplicis, Simplicis, diei infra Octauam, & Feriæ maioris. In Laudibus admittit commemorationem Dominicæ per annum, Festi Simplicis, diei infra Octauam, & Feriæ maioris. In secundis Vesperis admittit commemorationem Dominicæ, Semiduplicis, Simplicis, diei infra Octauam, Feriæ maioris, & beatæ Mariæ in Sabbato.

18 Dies Octaua admittit commemorationes, quas Duplex per annum minus, sed dies Octaua Epiphaniæ, Paschæ, Ascensionis, & Corporis Christi sunt Duplicia maiora, quæ habent integras Vesperas, & admittunt eas tantum commemorationes, quas concessimus Festo Duplici maiori per annum, si accidere possint.

19 Dies infra Octauam admittit in primis Vesperis commemorationem Semiduplicis, cum quo diuidit Ve-

speras, Simplicis, & Feriæ maioris. In Laudibus & secundis Vesperis admittit commemorationem Simplicis, & Feriæ maioris in omnibus, & alterius diei infra Octauam minus dignam.

20 Semiduplex admittit in primis Vesperis commemorationem Semiduplicis, & diei infra Octauam, cum quibus Vesperas diuidit, Simplicis, & Feriæ maioris. In Laudibus commemorationem diei infra Octauam, Simplicis, & Feriæ maioris. In secundis Vesperis commemorationem alterius Semiduplicis, Simplicis, B. Mariæ in Sabbato, & Feriæ maioris.

21 Dominica in primis Vesperis admittit commemorationem Semiduplicis, & diei infra Octauam, cum quibus diuidit Vesperas, & Festi Simplicis. In Laudibus commemorationem diei infra Octauam, & Simplicis. In secundis Vesperis commemorationem Semiduplicis, diei infra Octauam, & Simplicis.

22 Simplex in primis Vesperis & Laudibus admittit commemorationem tantum alterius Simplicis; alijs Officium cedit.

23 Sancta Maria in Sabbato admittit commemorationem in primis Vesperis, & Laudibus Festi Simplicis tantum; cedit Officium alijs.

24 De tribus Octauis fit commemoratio in vtrisque Vesperis, & Laudibus, quocumque Festo infra eas adueniente, nimirum Natiuitatis Domini, Epiphaniæ, & Corporis Christi.

25 Ratio verò prædictorum desumitur ex maiori vel minori qualitate Festi; quod enim est nobilius, magis etiam habet de Officio, & minus de aliorum commemoratione. Dicamus nunc de loco faciendæ commemorationis, in qua parte Officij fiat.

26 Fit commemoratio in Vesperis & Laudibus post Orationem Festi, de quo fit Officiū; & si habeatur Lectio, ultimo loco legitur in tertio Nocturno ante Hymnum *Te Deum*. Modum commemorationis fusiùs explico.

27 Fit hoc modo commemoratio. In Vesperis sumitur Antiphona, quæ est assignata Cantico *Magnificat*, cui additur Vers. qui dicitur post Hymnum Vesperarum, tum Oratio eius de quo fit commemoratio. sumuntur autem vel de Proprio, vel de Comuni. Eodem modo fit in Laudibus cum Antiphona Cantico *Benedictus* assignata, & Versu, qui habetur post Hymnum ad Laudes.

28 Si ex eodem Comuni sumitur commemoratio, unde sumptum est Officiū, variantur Antiphonæ & Versus, ita, vt in Vesperis sumatur commemoratio ex Laudibus, & e-contra, nisi aliter signetur, inquit Rubrica de *Commemoratione num. 8.* quia in Festo sancti Hilarij in secundis Vesperis aliter res se habet, vt videre est in eo loco. Quod de Antiphona & Versu dicitur, intellige quoque de Versu tantum, vt varietur, si est opus, & similiter de Oratione. Neque refert, si pro commemoratione eiusdem contingat dici eundem Versum in primis Vesperis & Laudibus, vt in Festo S. Donati, in quo fit aliquando de translata Inuentione S. Stephani; & pro commemoratione S. Donati dicitur & in Vesperis & in Laudibus idem Versus, *Iustus vt palma*, &c. quia in Laudibus nulla est necessitas variandi Versum de Laudibus proprium, vt patet.

29 Dubitauere quidam, An Antiphonæ ad *Benedictus* in Comuni Pontificum & non Pontificum Con-

fessorum sint diuersæ, vt altera pro Officio, altera pro commemoratione in Laudibus deseruire queant. quibus ego respondi, Initio esse vnam, in fine apparere diuersas: & hoc sufficit ad varietatem. quod etiam fit in praxi communi. Habes nunc exemplum in Breuiario in Festo sancti Bonauenturæ, & sancti Henrici.

30 Quæres adhuc: Quid agendum, quando in Officio de vno Martyre fit commemoratio de Martyre altero, & inter Suffragia fit commemoratio de Patrono item Martyre per Antiphonas de Comuni, quinam Versus dicendus erit pro Patrono? Habes exemplum in secundis Vesperis sancti Hilarij, vbi tres concurrunt Confessores. vt ere ergo ultimo loco Versu ultimo secundi vel tertij Nocturni: & idem fiat, si quatuor concurrant, adhibita Antiphona, quæ prima est Nocturni primi, & Versu Nocturnorum, qui non est dictus in commemorationibus.

31. Ratio verò, cur pro commemoratione sumantur Antiphonæ ad *Magnificat* & *Benedictus*, ea esse potest; quia sunt nobiliores Antiphonæ, tum ratione Canticorum Evangelicorum, tum vicinioris aditus ad Orationem, seu Collectam, quæ dicitur pro commemoratione.

32 Commemoratio de Dominica, vel de Feria maiori, vel de die Octaua SS. Petri & Pauli (si in ea occurrat nobilius Festum) quæ habet Homiliam cum suo Euangelio, addit præterea Lectionē eiusdem Homiliæ in fine tertij Nocturni pro nona Lectione, id est, vel primam tantum de Homilia, vel tres in vna simul Lectione coniunctas. Sicut enim in Missa pro commemoratione Domini-

nica, vel dictæ Feriæ, vel dici Octaua, populo legitur Euangelium in fine Missæ, ne sit Euangelium aliquod in Missali, quod non aliquando legatur populo; ita conuenit, vt in Choro exponatur illud idem Euangelium per Homiliam in fine Officij Marutini, in quo paulò ante per aliam Homiliam declaratum est Euangelium principale Festi, & Officij.

33 De Sanctis autem, qui propriam Lectionem habent de vita & gestis ipsorum, conuenit etiam vt legatur ad instructionem Cleri, quæ erit nona, si vna est, vel de duabus fiat vna; quam congruentissimè sequitur laus diuina per Hymnum *Te Deum*. Quòd si Hymnus hic non sit dicendus, omittitur eo casu Lectio de Sancto; quia Responsorium nonum, quod vice Hymni *Te Deum* dicitur, non benè quadrat Lectioni de Sancto, sed benè Lectioni Homiliæ; & ideo nona Lectio est de præcedenti eadem Homilia.

34 Dixi, qui propriam Lectionem habent, non appropriatam de Comuni, vt in Festis SS. Naboris & Felicis, S. Margaritæ, & aliorum. Et adest exemplum in Festo S. Augustini, cuius nona Lectio non est de sancto Hermete, quia propriam non habet laudem, si de Comuni sumatur. imò etiam in Rubrica de *Translat. Festorum nu. 9.* exprèsè habetur; *Si propriam, inquit, de vita Sancti habuerit Lectionem.*

35 Si verò duæ commemorationes occurrant in eodem Officio, scilicet Dominicæ, vel Feriæ maioris, quæ habet Homiliam, & Simplicis Festi, quod habet propriam Lectionem, tunc omittatur Lectio de Sancto, & legatur Homilia; quia Domi-

nica & Feria maior digniores sunt Festo Simplici: imò & omittitur, quando in feriali Officio Feriæ maioris tres tantum leguntur Lectiones, quia non dicitur Hymnus *Te Deum*, sed tertium Responsorium, quod non responderet Festo Simplici; vel certè ideo fit infra Octauas Paschæ & Pentecostes, quando in ijs occurrit Festum Simplex, quia parum legitur de solemniori Festo, quod non videatur minuendum, dempta illius tertia Lectione pro Lectione de Sanctis.

36 De die infra Octauam non legitur nona Lectio, licet habeat in Breuiario & Octauario Homiliam qualibet die; quia Euangelium lectum est in die Festo, & repetitur infra Octauam sapè; neque legitur in fine Missæ, licet de ea fiat in Missa commemoratio: imò, neque si habeat Euangelium diuersum ab Euangelio Festi, quod accidit infra Octauam Apostolorum Petri & Pauli, & conceditur in Octauario Romano *Noiat. 4.*

37 Accidit alicubi, quòd Octaua Apostolorum Petri & Pauli occurrat in Dominica, in qua fit de Titulari Ecclesiæ cum commemorationibus Octauæ, quæ habet proprium Euangelium, & Dominicæ: quæres, quòdnam Euangelium cum sua Homilia legetur pro nona Lectione, Octauæne, an Dominicæ? illa enim, quæ duplex est, dignior est Dominica. Nihilominus ego legerem potius Euangelium Dominicæ: neque enim vacare permittitur aliqua Dominica per annum, quin de ea, saltem in Sabbato præcedenti, fiat commemoratio, vt dictum est supra *cap. 5.* & hoc ratione fit Euangelij, vt legantur populo per annum in Missa omnia Euangelia Dominicalia; si verò

in Missa est legendum, ergo & in Officio. Reliquum est, vt significemus ordinem commemorationum.

38 Quando contingit fieri plures commemorationes, seruetur hic ordo. De Duplici fiat ante Dominicam, de Dominica ante Festum Semiduplex, de Semiduplici ante diem infra Octauam, de Octaua ante Ferias maiores, & de his ante Festum Simplex. Hæc Rubrica de *commem. nu. 11.*

39 Latet hic quod pauci norunt. Cur enim de Semiduplici ante diem infra Octauam, cum in concurrentia Semiduplicis cum die infra Octauam dixerimus supra, fieri à Capitulo de die infra Octauam cum commemoratione Semiduplicis? ergo inde sequitur, quod ordo commemorationum erit, de die infra Octauam ante Semiduplex. At vide disparitatem. Nam in ratione Officij diuiduntur Vesperæ, ita vt ad præcedens Festum prima pars spectet, ad sequens altera à Capitulo; sed in ratione simplicis commemorationis, puta quando Semiduplex concurret cum Duplici infra Octauam Festi habetis Octauam, quia Semiduplex Festum est nobilius per se loquendo (quia Festum est) quam dies infra Octauam, quæ est continuatio Festi, vt diximus supra *cap. 8. num. 4.* idcirco fit commemoratio Semiduplicis ante diem infra Octauam. Casum habes in terminis in secundis Vesperis sancti Thomæ Cantuariensis, quando concurret cum Festo sancti Siluestri, in quibus integræ Vesperæ sunt de Duplici cum commemoratione sancti Thomæ Semiduplicis, & deinde Octauarum.

40 De sancta Maria in Sabbato, si in Feria sexta fiat Festum nouem Lectionum, fit commemoratio ante Fe-

stum Simplex, quod celebratur in Sabbato.

41 De Festo Simplicis fit commemoratio ante suffragia Sanctorum, seu communes commemorationes, de Cruce, sancta Maria, &c. & ante commemorationem cuiusque Tituli vel Patroni Ecclesiæ, quæ fortè omnibus suffragijs præponeretur pro sui dignitate, veluti sanctissimæ Trinitatis, Corporis Christi, &c. quia, cum hæc commemorationes dicantur, & sint communes, cedunt simplicibus, quæ eo die locum proprium & festinum habere debent, ita seruos suos honorante ipsomet Deo, & quasi locum cedente in eorum Festo.

42 Denique fit commemoratio tantum Festi Simplicis in Vesperis de Feria, quando postridie de eodem facienda est tantum commemoratio, ob occurrentem Feriam quartam Cinerum, seu Feriam quartam aut sextam Temporum, aut Vigiliam; quia non habet Officium, ergo neque primas Vesperas: sicut etiam omittitur & ipsa commemoratio in Feria quarta maioris Hebdomadæ, cum in sequenti Feria nihil fiat de Festo Simplicis.

43 Ratio prædicti ordinis patet congruit enim qualitati Festorum & Officiorum; & eo ordine, quo Festa prædictorum fierent, eodem faciendæ sunt solemnes, non communibus comparatæ, commemorationes.

*De Patrono loci, & Titulo
Ecclesiæ.*

C A P. X I I.

Patroni Festum fieri congrue docuimus supra *cap. 2. et Microl. cap. 43. & Radulph. Propos. 17.* & fieri sub ritu Duplici primæ

primæ classis ibidem ex Rubricis generalibus *num. 4.* Quaritur, quomodo differant Patronus & Titulus Ecclesiæ. Respondeo, Patronum esse, quem Episcopus cum populo sibi Patronum eligit, eò vel quia primus eo loci Episcopus fuit, vel quia ibi humatus, vel quia ciuis eiusdem loci, vel quia inuit aliquando mirabiliter in eiusdem populi necessitatibus, vel ob alias similes causas. Datur autem Titulus Ecclesiæ, qui non ita late patet ut Patronus loci, puta, quia Ecclesia dedicata est sub inuocatione sanctissimæ Trinitatis, Corporis Christi, sanctæ Crucis, beatæ Mariæ, Sanctorum, &c. Cur verò dicatur Titulus, dicam *Sectione 8. cap. 5.*

2 Nonnulli vocant Patronos eos, erga quos solo deuotionis affectu mouentur, non communi toti ciuitati, seu loco; at de ijs non loquitur Rubrica, quæ *locum* accipit pro multitudine Cleri & populi, ex communi modo loquendi. In posterum decernendi erunt Patroni iuxta Decretum quod sequitur.

Decretum super electione Sanctorum in Patronos, à sacra Rituum Congregatione de ordine S. D. N. Urbani Papa VIII. emanatum die 23. Marty 1630.

Sacra Rituum Congregatio, anuente sanctissimo D. N. in electione Patronorum mandauit infra-scripta in posterum seruari debere, declarans, quòd aliter facta electio nulla sit ipso iure.

Primò, quòd eligi possint in Patronos ij solùm, qui ab Ecclesia vniuersali titulo Sanctorum coluntur, non autem Beatiificati dumtaxat.

Secundò, quòd de Patrono ciuitatis electio fieri debeat per secreta suffragia à populo, mediante Consilio generali illius ciuitatis, vel loci, non autem ab Officialibus solùm; & quòd accedere debeat consensus Episcopi & Cleri illius loci.

Idemque seruari debeat in Patrono Regni, qui pariter eligi debeat per secreta suffragia à populo singularum ciuitatum Prouinciæ.

Et quòd representantibus Regnum, ciuitatem, Prouinciam, nulla competat facultas eligendi Patronos, nisi ad hoc habeant speciale mandatum, & vltèrius interueniat consensus Episcopi, & Cleri dictarum ciuitatum.

Et Tertio, quòd causæ electionis nouorum Patronorum debeant in sacra Congregatione deduci, & ab ea examinari, ac demum causa cognita, ab eadem Congregatione approbari, & confirmari.

Et ne præmissorum ignorantia vllò ymquam tempore possit allegari, eadem sacra Rituum Congregatio supradictum Decretum imprimi & publicari mandauit.

Io. Bapt. Card. Detus.

Loco † Sigilli.

T. Tegrinius Sec.

Ratio Decreti est. & primæ quidem conditionis est, quia Beatiificati non possunt esse Titulares Ecclesiarum, quarum ædificatio conceditur in honorem Canonizantium tantùm in Bulla Canonizationis; non ergo Patroni esse debent, quorum gradus est nobilior quàm Titularium. Neque Beatiificatis dari solet à sacra Congregatione Rituum aliud Officium.

F 3. cium.

cium quàm Duplex maius per annum, Patronis autem Duplex primæ classis. Decretum tamen comprehendit etiam Patronos minùs principales, quos decet esse Sanctos vniuersales.

Alterius conditionis ratio est: quia primò populus debet eligere ob beneficia à Sancto accepta; deinde Clerus debet consentire, vt postea colatur cum Officio debito, & Missa.

Tertiæ conditionis est ratio: quia sæpenumerò sine causa, arbitrio Principum, vel arte aliorum, minùs legitima extorquentur vota Consiliariorum, & Episcoporum; Romæ verò censura est liberior, & ob auctoritatem Sedis Apostolicæ securior, & sanctior.

3 Dantur Patroni vnius ciuitatis, & Patroni vnius Prouinciæ, vt Mediolanensis Prouinciæ, decreto Prouinciali Patronus est sanctus Ambrosius. Dantur etiam plures Patroni loci, ex Rubric. de Officio Duplici num. 1. vbi habentur hæc verba: *In Festo Patroni vnius vel plurium alicuius loci.* è quibus vnus esse debet principalis, ex Rubric. de Octau. num. 1. alij minùs principales. Titulus autem Ecclesiæ vnius materialis solet esse vnicus; sed tamen potest etiam esse plurius Sanctorum, vt apud nos Romæ Ecclesiæ SS. Blasij & Caroli, in qua duo Festa celebrantur; vel plurius sub eodem Festo, vt SS. Cosmæ & Damiani, & similia.

4 Tam de Patrono principali quàm de Titulari Ecclesiæ fit Officium, vt de Duplici primæ classis, vt in Rubrica de Commemoration. num. 3. Item fit Octaua de vtroque, in Rubrica de Octauis num. 1. & quæcumque supra dedimus Duplici primæ classis, &

Octauis, eadem concedenda sunt Patrono principali loci in loco suo, & Titulari in Ecclesia sua. Eadem enim est ratio solemnitatis in vtrisque.

5 At quinam tenentur ad Festum & Officium de principali loci Patrono? Sacra Rituum Congregatio decreuit sapiùs, Regulares etiam tenentur ad Festum de Patrono loci, & Officium solemne, iuxta Bullam Gregorij XIII. die 30. Decembris 1573. non tamen tenentur ad Octauam eiusdem; quod nouo Decreto firmatum est à S. Rituum Congregatione die 27. Martij 1628. & illud quidem decretum est, vt populus, qui in eo Festo ad Regularium Ecclesias accedit, Missas & Officia diuina auditurus, ad pietatem erga Patronum suum non minùs accendatur, quàm si ad Ecclesiam confluat Cathedrali. Octaua verò satis est, si fiat à Clero sæculari illius loci; neque cogendi sunt Regulares, occupati etiam proprijs Religionis Officijs, ad omnia Cleri sæcularis Officia recitanda.

6 Si Patroni plures seu Titulares conceduntur, vt supra numero 2. eorundem æquale Festum, hoc est primæ classis cum Octaua; Officium quidem singulorum Duplex erit, vt dicitur in Rubrica de Officio Duplici numero 1. sed Octaua non conceditur, ex Rubricis Breuiarij de Octauis num. 1. nisi Festo principalis Patroni, & principalis item Titularis Ecclesiæ; imò neque primæ classis Festum erit, nisi sit solemne principale Festum principalis Patroni, aut Tituli Ecclesiæ, vt apertè in Rubrica de Commemorat. num. 3. & 4. quale non est Patroni Translatio, nec Festa similia.

7. Neque de his Patronis minùs principalibus tenentur Regulares Officium recitare; si non iunt in Calendario Romano, quos nulla lex obligat: laudabile tamen est, si recitent in gratiam populorum, vt paulò suprà diximus; & eò magis, si populus agat Festum sine opere seruii. Officium autem erit Duplex maius per annum, ex Rubrica de *Concurr. num. 2. in fine.* quod addidimus ante Tabellas in postrema recognitione Breuiarij.

8. Quid, si accidat, quòd in Cathedrali fiat de Patrono loci absque Octaua, veluti Mediolani de S. Ambrosio, cuius Festum ritu Ambrosiano non habet Octauam; an subditi Archiepiscopo Mediolanensi, secundum ritum Romanum Horas Canonicas recitaturi, teneantur ad Octauam sancti Ambrosij celebradam? Negant aliqui, quia satis est, vt membra à capite non discordent. Affirmant alij, quia tenentur ad seruandas Breuiarij Romani Rubricas; quibus ego magis assentior in gratiam Rubricarum Romanarum. Nostri Ordinis Patres celebrant ibidem sancti Ambrosij Octauam, etiam ex vi nostrarum Constitutionum, quæ l. 2. cap. 5. id præcipiunt vbique fieri in Festo Patroni loci.

9. Ceterùm Patroni seu Tituli Festum licet excludatur, si incidat infra Octauas Paschæ & Pentecostes, & in Hebdomada maiori; locum tamen habet infra Octauas Epiphaniæ, quæ Duplicia alia Festa excludit.

10. In die Octaua Epiphaniæ, si incidat Patronus, vel Titularis Ecclesiæ in eam diem, transfertur Festum Patroni; & eodem modo si in Dominica prima Aduentus & Qua-

dragesimæ, Dominica Passionis, Palmarum, Paschæ, in Albis, Pentecostes & Trinitatis: in quibus mysteria Redemptionis nostræ à populo quoque sunt magis celebranda, licet quædam ex prædictis Festis sint classis secundæ. Idem fiat, si incidat in Vigiliam Natiuitatis Domini & Pentecostes, in die Circumcisionis, in Feria quarta Cinerum, vt scilicet transferatur.

11. Tanta est solemnitas Patroni principalis loci, vt, si incidat in Vigiliam, quæ sit in Calendario cum ieiunio de præcepto, nihil in Officio fiat de Vigilia, quæ mœstitiam infert; in mensa tamen ieiunandum erit, nisi transferatur in præcedentem diem ieiunium ipsum auctoritate Maiorum. de qua suprà cap. 7. num. 3. pag. 28.

12. Habet integras vtrasque Vesperas, nisi concurrat cum Festis Christi primæ classis, aut B. Virginis assumptæ, aut Dedicationis propriæ Ecclesiæ, ex ijs quæ diximus suprà cap. 8. num. 7. & cap. 9. num. 3. ad eò, vt eidem cedant in concursu tum secundæ Vesperæ diei Octauæ Epiphaniæ, Paschæ, Ascensionis, & Corporis Christi; tum primæ Vesperæ diei Octauæ Ascensionis & Corporis Christi, vt in *Notis dicitur Tabella 2. de Concurrentia.*

13. Debentur eidem Lectiones in primo Nocturno, quæ habentur in Communi, non autem de Scriptura occurrente, ad maiorem celebritatem, vt dicitur in Rubricis cap. de *Lectionibus num. 9.*

14. Lectiones secundi & tertij Nocturni, si non adsunt propriæ in Breuiario, neque extra Breuiarium approbatæ à sancta Sede Apostolica,

ca,

ca, sumantur de Comuni, & de Octauario Romano in hanc præcipuè causam edico. nam in Officio nihil legendum est, quod ab eadem Sede Apostolica non sit approbatum, vt fusè probat, ex *Gelasio Papa*, Radulphus *Propos.* 11. & Sixtus V. *Cōst.* 74. concedens varias facultates S. Rituum Congregationi, Officia SS. Patronorum noluit approbari posse, inconsulto ipsomet Summo Pontifice. Approbata verò pro certo loco negauit sæpius S. congregatio, extendi posse ad alia loca non consulta eadem Congregatione; quæ iustis de causis alicui loco concedit, alicui negat.

15 Quæritur de Titulo Altaris, seu Capellæ, quo ritu sit celebrandus. constat ex Rubrica de *Commemorationibus num. 3.* non esse celebrandum vti Duplex primæ classis; reliquum est igitur, vt celebretur prout in Calendario Romano describitur: in quo si neque nominatur, ad illud Altare celebrari poterunt Missæ Festiuæ, cum Hymno Angelico, vt alibi diximus; sed Officium nullatenus fiat sine licentia Maiorum, ad quos attinet Officia mutare. qua de re diximus *Sect. 1. cap. 5. tit. 2. num. 9. pag. 7.*

16 Si Altare Titulus est beneficij, Beneficiatus adhuc non debet Officium recitare de eo vt de Festo primæ classis, neque alio ritu quàm in Calendario sit descriptus; & eo ibidem non descripto, non video, qua ratione propria auctoritate possit de eo recitare Officium.

17 Si verò Titulus est Ecclesiæ diruta ad illud Altare translata; ille, qui emolumenta prædictæ Ecclesiæ percipit, æquum est, vt recitet Officium de eo in eius Festo, ne deperiat cultus illius Titularis Ecclesiæ; &

ritus erit Semiduplex, nisi dignitas eiusdem aliud exposcat. exemplo sumpto à Vaticana Collegiata S. Petri, quæ celebrat Festum sancti Blasij Semiduplex, ob Ecclesiam eiusdem Sancti cum emolumentis vnitam Collegio Canonicoꝝ S. Petri: sed in his casibus cōsulatur sacra Rituum Congregatio. Vide quæ diximus *Sect. 1. c. 2. num. 26. pag. 16.*

18 Ceterùm Beneficiatus quilibet habens Ecclesiam, quæ est Titulus beneficij, licet apud eam non residet, debet tamen Festum eiusdem colere vti primæ classis, & cum Octaua celebrare; quia Festum Tituli est Ecclesiæ.

19 Sed vtrùm cultus Titularis alicuius Ecclesiæ possit & debeat extendi ad alios de Clero extra propriam Ecclesiam, ita vt debeant omnes, tam in ciuitate quàm in Diœcesi, celebrare Festum particularis Ecclesiæ ritu Semiduplici, negauimus supra *cap. 3. num. 5. pag. 22.*

20 Dies Octaua Patroni loci accidit alicubi in Festo Duplici, quod non est in præcepto, vnde populus magis optat audire Missas de Festo quàm de die Octaua, vt in vrbe Regij diuina Estensis, in qua Octaua dies S. Prosperi occurrit in Festo Visitationis B. Virginis, quod ibi est de præcepto: quid ergo erit agendum? Sacra Rituum Congregatio approbans Officium pro Clero Regiensis, decreuit fieri Officium de Festo cum commemorat. Octauæ; aliàs transferretur Festum, vt de Octauis diximus *cap. 8. num. 11. pag. 31.* Si neget alijs, potest Episcopus transferre Festum de præcepto in sequentem diem, si ab eo pendet.

21 An verò possit dies Octaua Patroni loci appellari maior Duplex, vt habet

habeat integras Vesperas; negauimus
suprà cap. 8. num. 23. pag. 33.

22 Quomodo separandus sit Patronus à socijs quos habet in Calendario; & quo ritu sit de socijs Officiũ faciendum, ostendimus suprà cap. 10. num. 11. & seqq. pag. 27.

23 In Vigilia Patroni, quæ habet Officiũ in Calendario, erit ea die omittenda commemoratio de Patrono, quæ solet fieri inter Suffragia, ne de eodem fiat Officiũ & commemoratio; quæ est indubitata regula in Officio diuino. Vide infra Sect. 5. cap. 18.

24 Quæ diximus de Patrono principali loci, eadem conueniunt Fundatori & Patrono Ordinis in toto Ordine post solemnem Canonizationem eiusdem.

25 Negamus autem illud, quod non-nemo scripsit, nimirum, quod infra Octauam Patroni, seu Tituli, seu Dedicationis propriæ Ecclesiæ, debeat fieri commemoratio de Octaua, quocumque adueniente Festo; quia gratia dicitur, & est privilegium Octauarum Natiuitatis, Epiphaniæ, & Corporis Christi tantum.

SECTIO QVARTA.

De proprio ritu singularum Horarum Canonicarum.

POST Regulas generales totius Officij, veniendum est ad Regulas singularum Officij partium, hoc est Horarum, quo ritu quæque sit recitanda.

SECTIONIS QVARTÆ CAPITA SEX.

1 De Matutino.	4 De Horis, Tertia, Sexta, & Nona.
2 De Laudibus.	5 De Vesperis.
3 De Prima.	6 De Completorio.

De Matutino.

C A P. I.

Matutinum est vox antiqua, in Conc. Cabilon. II. Deducitur à Matuta, id est aurora. Sunt autem apud Auctores hæc synonyma pro eodem, Nocturni, Vigiliæ nocturnæ, & Matuti-

num, de quo hîc loquimur, vt est à Laudibus distinctum; nam alioquin suprà diximus Sect. 1. cap. 3. pag. 2. constituere vnâ horam cum Laudibus. S. Isidorus 6. Etymol. cap. ult. deducit Matutinum à stella matutina lucifero, quæ oritur inchoante manè inter noctem & diem; vt hinc ediscas, si media nocte cum antiquioribus illud

G lud